Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm
Helsingin kaupunki
31.1.2023

HE 322/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Helsingin kaupunki pitää yliopistosairaalalisän lisäämistä hyvinvointialueiden rahoituksen määräytymistekijöihin perusteltuna, koska nykyinen rahoitusmalli ei huomioi riittävästi alueellisia eroja esimerkiksi palvelutuotannon olosuhteissa, kuten tuotantopanosten hinnoissa ja väestörakennetekijöissä. Tarvepohjaista rahoitusmallia tulee, ja on välttämätöntä kehittää olosuhdetekijätutkimuksessa (Häkkinen et al.) esitettyyn, olosuhdetekijöiden aiheuttamat alueelliset erot paremmin huomioivaan suuntaan.

Rahoitusmallia on jatkokehitettävä väestörakenteen ja alueellisten erityispiirteiden ja kustannustekijöiden huomioinnin, tarveparametrien kuten sairastavuustekijöiden ja sosiaalisia ongelmia kuvaavien tekijöiden valinnan, todellisuutta vastaavien kustannusten sekä hyvinvointialueittaisen todellisen rahoitustarpeen osalta. Lisäksi rahoitusmallin jatkokehittämisessä tulee pyrkiä siihen, että rahoitus perustuu todellisiin kustannuksiin, eikä laskennallisiin arvioihin myös yliopistosairaalalisän osalta.

Yliopistosairaalalisän sisällyttäminen sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisten kustannusten perusteisiin parantaa rahoituksen hyvinvointialueittaista kohdentumista. Yliopistosairaalassa kustannuksia nostavat esimerkiksi kansalliset ja alueelliset erityistehtävät ja koordinaatiotehtävät, laaja koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä vaativan erikoissairaanhoidon toteuttamiseksi tarvittava erityisosaava henkilöstö, tilat ja laitteet.

Oikeudenmukaisin kohdentamisperuste yliopistosairaalalisälle olisi sairaaloiden koulutus-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan volyymi. Yliopistosairaalalisän kohdentamiseksi tarkemmin tulee jatkossa pyrkiä tarkempaan kustannusten erittelyyn, jotta korvaus vastaisi tarkemmin erityistehtävistä aiheutuvia todellisia kustannuksia. Koska todellisten kustannusten yksiselitteistä erittelyä ja yliopistosairaalakohtaista kohdentamista ei ole pystytty tekemään, on ehdotettu yliopistosairaalahyvinvointialueiden asukasluvun perusteella tapahtuva kohdentaminen aiemmassa valmistelussa ehdotetuista malleista perustelluin.

Yliopistosairaalalisän kokonaistason tulisi olla nykyistä ehdotusta korkeampi. Esityksen mukainen yliopistosairaalalisän osuus hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon koko maan rahoituksesta olisi 0,556 prosenttia, mikä vastaa vuoden 2022 tasossa 116 miljoonaa euroa. THL:n tutkimuksen mu-

kaan yliopistosairaaloita ylläpitäville hyvinvointialueille tulisi maksaa lisäkustannusten kattamiseksi yhteensä noin 350 miljoonaa euroa, eli 1,8 prosentin lisärahoitus vuoden 2020 rahoituksen tasossa.

Rahoituksen lisäyksen painottuminen tarkastelujakson loppupuolelle on ongelmallista, sillä täysimääräinen vaikutus toteutuu esityksen mukaan vasta vuonna 2029.

Helsingin kaupunki pitää yliopistosairaalalisää välttämättömänä, koska lisällä pyritään huomioimaan kansallisesti merkittävän koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan keskittyminen yliopistollisiin sairaaloihin ja siihen liittyvät, muita sairaalayksikköjä korkeammat kustannukset. Erityisen tärkeää on huolehtia siitä, että HUS:n kansainvälisesti arvostettu asema tutkimus- ja kehitys- ja innovaatiotoimijana säilyy ja vahvistuu.